

VELJESVIESTI

TURUN SOTAVETERAANIT RY:N JÄSENLEHTI

2/2012

Kansallisen veteraanipäivän seppelpartiot Turun Messukeskuksesta. Sivut 4-5.

Copyright Puolustusvoimat

Oravapartion mukana

Sivut 6-7

Hoitajana Äänisellä

Sivut 8-9

Veteraanien tueksi "puolustusvoimat"

Vanhenevien veteraanien jokapäiväisen elämisen tuen tarve kasvaa. Turun Sotaveteraanit ry:n ja Turun sotaveteraanien tuki- ja perinneyhdistys ry:n päätehtävä on tehdä kaikki voitava oman toiminnan suuntaamiseksi tähän työhön.

Ehkä tärkein kehittämisalue on omaishoidon tuen parantaminen niin kuukausikorvauksen kuin ennen kaikkea tukipalvelujen osalta. Varsin moni sotaveteraani tai hänen puolisonsa toimii omaishoitajana ilman mitään korvausta tai tukipalvelua.

Nyt minusta on tärkeää, että mahdollisimman moni laittaisi omaishoidon tukipäätöksen hakemisen alulle. Yhdistyksen toimisto ja Turun kaupunki auttaa asiassa.

Tärkeätä on myös huolehtia ajoissa siitä, että kun kunto ja muisti heikenevät, tarvitaan edunvalvojaa. Parasta olisi tehdä edunvalvontavaltuus, mielellään jollekin tutulle ja luotettavalle nuoremmalle henkilölle, esimerkiksi lapselle. Hänet nimitetään kirjallisella asiakirjalla edunvalvontavaltuutetuksi ja sopi-

muksessa määrätään, mitä toimenpiteitä edunvalvoja saa ja täytyy tehdä silloin kuin veteraani ei itse pysty enää päätöksiä tekemään. Tämä tarkoittaa niin hoitoa kuin omaisuutta-kin koskevia veteraanin tahtoja.

Valtion ensi vuoden talousarvio on juuri eduskuntakäsittelyssä. Budjettiriiheen tuotiin esitys, että kuntoutukseen varattavaa määrärahaa karsitaan taas 13 prosenttia. Tarmokkaalla työllä, joka aloitettiin jo vuosi sitten tehdyllä eduskuntakäynnillä, saatiin ministeri Paula Risikon avulla torjuntavoitto. Nyt käsittelyssä olevassa versiossa määräraha on viime vuoden suuruinen. Totuus on kuitenkin se, että sekään ei riitä nopeasti kasvavan palvelutarpeen kattamiseen. Siis työtä on jatkettava edelleen eduskunnassa, tarvittaessa jopa uusimalla veteraanien marssi eduskuntaan.

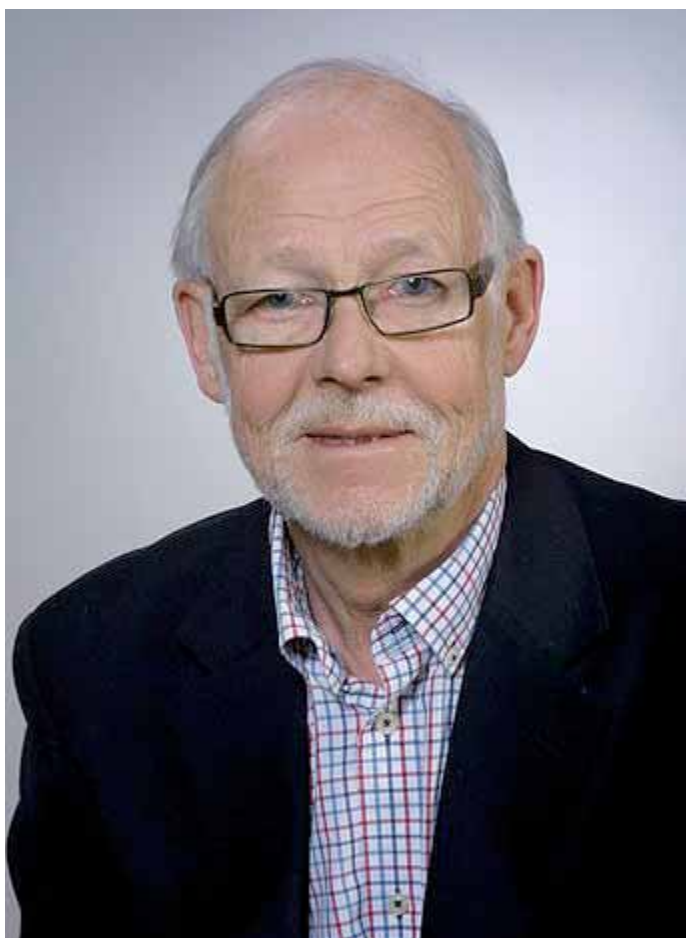
Minun ja muiden ns. nuorempien velvollisuus on osallistua tähän työhön tavoitteena muodostaa sotaveteraanien "puolustusvoimat" veteraanien tueksi.

Hyvät lukijat. Olemme taas lähestymässä joulun aikaa. Oman joulujuhlamme ja veteraanien joululounaan kautta etenemme rauhoittumaan joulurauhaan.

Toivotan kaikille hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta 2013.

Pekka Paatero

Turun Sotaveteraanit ry:n puheenjohtaja, läänin sosiaali- ja terveysneuvos, emeritus

Kaukaiset lähimmäiset

Presidentti Koivisto sanoi aikanaan jotenkin siihen tapaan, että ystävät on hyvä etsiä läheltä ja viholliset kaukaa.

Tämä lausuma assosioituu mielessäni viime aikojen lähimmäiskeskusteluihin. Yleisvaikutelmaksi minulle on jäänyt: mitä kauempana lähimmäinen on, sen huojentuneemalta olo tuntuu. Ei niin, että lähimmäinen koettaisiin viholliseksi, vaan kuitenkin tahoksi, jonka suunnasta on pelättävissä itsekkään mieleni rauhaa horjuttavia häiriötekijöitä tai peräti materiani koskemattomuutta loukkaavia vaateita.

Suomalaiset ovat vasta viitisen vuosikymmentä päässeet suurin joukoin liikkumaan maailmalla. Tämä on ollut arvokas asia ja auttanut vähin tustumaan muihin. Kansainvälinen kanssakäyminen johti myös ulkomaalaisten Suomeen suuntautuviin turisti- tai työmatkoihin.

Kaikki maahamme saapuneet eivät kuitenkaan ole pistäytymässä olevia rahakkaita turisteja, vaan joukossa on myös opiskelijoita, työnhaussa olevia, yrittäjiä, aikovia. Viimeisimpinä vuosikymmeninä oman ryhmänsä ovat muodostaneet pakolaiset eri puolilta maailmaa.

Lähimmäiskysymys on saanut nopeasti vanhatestamentillisen juutalaisyhteiskunnan piirteitä: lähimmäinen on vain oman kansan saman värinen, näköinen, uskoinen jäsen.

Suhtautuminen toisiin kansoihin ja ihmisiin on aina ja kaikkialla perusteltaan kulttuurikysymys. Kulttuurin ”osissa” saamme kulttuurikylvyn. Meihin tarttuu ilman aktiivista tavoitteellisuutta käyttäytymis- ja asennemalleja. Tuntuu siltä, että näiden muuntautumiskehitys käy vaikean kaavan kautta silloinkin, kun selkeä muutos ympäristössä ilmaisee vakavan tarpeen.

Meitä suomalaisia luonnehditaan usein rasisteiksi. Nuoren kulttuurin suhteellisen pitkään jatkunut eristyneisyys on saattanut sisäistää osallisiinsa arkuuden kaikkea vierasta kohtaan, mutta avoin rasismi koko kansan rasitteena on vähäistä. Tietysti ihmisten mielenliikkeet voivat olla toiset. Mikäli näin on, ei tarvita kuin kaikesta suurta ääntä pitävän räävän vähemmistön kohdalleen osuva provokaatio, ja unelmamme sivistyskansasta on tuhattu.

Maamme ja kansamme sisäisiin hyvinvointi-, talous- ja työllisyysongelmiin kokonaisuutena ei ulkomalais- ja pakolaisasioilla ole olennaista vaikutusta. Olojen nykytila on oman eri tason päättäjiemme ansiollisella.

Tapio Järvinen

Kansallinen veteraanipäivä

TS Jonny Holmen

Emme saa unohtaa

”Me emme saa unohtaa historiaamme emmekä juuriamme. Tarvitsemme kansallisia juhlapäiviä, jotka havahduttavat arjen keskellä muistamaan, miten olemme saavuttaneet kaiken sen hyvinvoinnin, jonka keskellä tänään elämme, ja jota saatamme pitää jopa itsestäänselvyytenä.”

Kansallisen veteraanipäivän juhlassa juhlapuhujana kaupunginhallituksen puheenjohtaja Minna Arve

”Tangossa liehuva Suomen lippu on aina juhlava näky. Tänään siniristiliput liehuvat erityisen arvokkaan ja tärkeän asian vuoksi, sillä vietämme kansallista veteraanipäivää ja muistamme sotiemme veteraaneja.

Sodat koskettivat jokaista suomalaista. Turku ja turkulaiset kärsivät sota-ajasta oman osansa, vaikka läntinen sijainti saattoikin säästää kaupunkia pahimmalta. Silti Turkuakin koki lukuisia pommituksia, ja pommisuojat talojen kellareissa tulivat kaupunkilaisille tutuiksi. Siviiliuhrien määrä oli onneksi pieni, sillä pommituksissa menehtyi Turussa vain 49 henkilöä.

Turkulaisia miehiä palveli eniten Jalkaväkirykmentti 14:ssä, joka taisteli talvisodassa Summan rintamalla. Jatkosodan aikana turkulaisia oli pitkään pohjoisilla Vienen Karjalan metsäseuduilla. Sieltä on peräisin myös monelle turkulaiselle tutu

tu Honkapirtti, joka toimii tänäkin päivänä Ruissalossa kahvilana. Sen pirttipöydissä istuskellessa on hyvä pitää mielessä keiden ansiosta kahvittelemme itsenäisessä Suomessa.

Tänä vuonna kansallisen veteraanipäivän teemana on ”Jälleenrakentamisen sankarit”.

Se muistuttaa meitä siitä, kuinka sotatantareilla ja kotirintamalla ensin vuosia sinnitelleet miehet ja naiset rakensivat sodan runtelemasta maasta muutamassa vuosikymmenessä hyvin voivan Suomen.

Maan jälleenrakentaminen oli raskas ponnistus koko Suomen kansal-

Puolustusvoimien lähitulevaisuuden haasteita esitteli kommodori Timo Ståhlhammar.

le. Siirtoväkeä tuli runsaasti asutettavaksi myös Turkuun, rintamalta palasi väkeä kotiin ja koko maata painoi valtaviin sotakorvauksien maksaminen. Telakkateollisuus koitui tuolloin Turun onneksi, sillä Neuvostoliittoon vietävien laivojen tuotanto alkoi kiivaana. Kaupunki alkoi elpyä ja kaupunkilaiset vaurastua. Muutos tuon ajan kaupungista tämän päivän Turkuun on valtava.

Suurin osa nykysuomalaisista on saanut kasvaa ja elää rauhanaikana. Omalle sukupolvelle sota on ollut läsnä isovanhempien ja vanhempien puheissa ja muistoissa. Itse haluan välittää muistoja lapselleni, koska emme saa unohtaa historiaa emmekä juuriamme.

Tänä päivänä Suomi on yksi maailman kehittyneimmistä ja vauraimmista maista, joka toimii jopa esimerkkinä muille maille. Vaikka asiat ovat Suomessa hyvin, emme me nuoremmatkaan voi antaa periksi. Meidän on tehtävä sinnikkäästi töitä suomalaisen yhteiskunnan itse-

näisyyden ja hyvinvoinnin säilymistä puolesta arvaamattomaksi käyneeksi maailmassa, jota pyörittävät yhä enemmän kansainväliset markkinat ja pörssikurssit.

Jotta pärjäämme tulevaisuudessa, pienen kansakunnan on pidettävä

kiinni osaamisestaan ja koulutustaan sekä tasa-arvoisesta yhteiskunnasta.

Meidän on myös osattava toimia yhdessä muiden kanssa. Osana Euroopan unionia emme ole yksin maailmanlaajuisessa kilpailussa. Tulevaisuuden kannalta se on etu, vaikka juuri nyt Euroopan talous horjuukin ja tulevaisuus näyttää epävarmalta.

Arvoisat veteraanit, Te olette hyvä esimerkki siitä, miten suomalaiset pärjäävät sinnikkyydellä, rehellisyydellä ja työtä tekemällä. Suomessa on onneksi paljon nuoria, jotka ymmärtävät isänmaan ja rauhan arvon. Pysyvä rauha vaatii tasa-arvoisen, oikeudenmukaisen ja demokraattisen yhteiskunnan sinnikästä rakentamista.

Te, hyvät veteraanit, olette jo pitkän tien kulkeneet.

Nyt on meidän vuoromme kantaa vastuu isänmaasta ja uskoa huomiiseen ja itseemme sekä rakentaa tulevaisuutta lapsillemme. Meidän oikeutemme, velvollisuutemme ja kunniamme on turvata myös teille, hyvät veteraanit – ja kaikille Suomen vanhuksille hyvä ja arvokas vanhuus.”

Seppelepartio Kalervo Kuusela ja Lea Kunnas. Copyright Puolustusvoimat

Aatto Kortekangas sijaisti Talvisotajoulun aatonaattona Vartiovuoren valvojaa.

Oravapatterin mukana Sortavalaa valtaamassa

- Ensimmäiset kokemukset sodan seurauksista sain talvisodan päivänä, joulun aatonaattona. Olin ilmavalvonnassa, kun pommikoneet tulivat Turkuun, Vartiovuoren tuntumaan, Rettigin tontille putosi pommi.

- Tehtävämme liittyi viholliskoneiden seurantaan. Valvojien piti yrittää laskea kuinka paljon pommikoneita tuli. Palomiehille piti ilmoittaa mihin pommeja putosi.

Aatto Kortekangas on aiemmin muistellut lehtihaastattelijalleen kuinka pojat kiiruhtivat portaita ylös katolla toisten kiirehtiessä suojaan.

- Kiipesimme puulavalle, joka oli pantu tornin pallon paikalle.

- Kiikarilla näki kymmenen kilometrin päähän, mutta koneiden tulon kuuli äänestä. Kun välähti, tiesin että

pommiluukku oli auennut ja pommi oli matkalla.

Syyskuussa 1939 koulutyö alkoi Turun Lyseossa tutulla tavalla, mutta pian koulurakennus otettiin sotilaiden käyttöön. Pojat hakeutuivat väestönsuojelukeskukseen tehtäviin, Aatto lähetti. Joulun aatonaattona hänet hälytettiin sijaistamaan sairastunutta tähtitornin tähystäjää.

- Tähystäjät olivat tavallisia pikkupoikia. Kerran sohausin puukolla peukalooni, verta tuli aikalailla, sisään tullut kaveri pyörtyi.

Pahempaa kuin Maaselässä

Turun Sanomien Talvisota 70 –sarjaan Aatto Kortekangasta haastatte-

li Sari Miettunen; 31.12.2009 lehdessä talvikuukausien lähetti kertoo teinipoikien leikkineen, lukeneen pelaneen korttia. Parhaiten muistuu mieleen talvinen aamupäivä.

” Viron Paldiskista saapui 42 konetta. Kohteena oli ilmeisesti satama, ja kohta Pansion öljyvarastosta nousi musta savupilvi, jonka luoteistuuli kuljetti Turun ylle. –Panssarilaivat Ilmarinen ja Väinämöinen ampuivat venäläiskoneita alas Hirvensalon suunnalla. Laskin, että maahan putosi seitsemän konetta. Tähtitorniin ei koskaan osunut, meillä oli tuuria. Viereistä Rettigin palatsia pommitettiin, kun minä olin vuorossa, Kortekangas muistelee. –Ihminen on mukautuvainen eläin. Ei minulle jäänyt talvisodas-

ta mieleen mitään sellaista, jonka takia olisin herännyt öisin. Talvisodan talvi oli Turussa ennätyskylmä, ja pakkasta oli jopa 30 astetta. Kuolleet jäätyivät kiinni katuun. Tulipalojen sammuttajien vaatteista hakattiin jäätä irti vasaralla palokunnan pannuhuoneessa. Kylmyys koetteli tähystäjäpoikiakin. Kortekangas tunnustaa, että joskus tähystäjät pinnasivat eivätkä kiivenneet aivan ylös asti. –Ylhäällä 25 astetta tuntui pahemmalta kuin myöhemmin 40 astetta Maaselän kannaksella.”

Sortavalasta passitus Turkuun

Aatto Kortekangas, 87, liittyi Suojeluskuntaan 14 vuotiaana. Sotaa edeltäviä aikoja kertaavassa muistelussa toistuvat sanat patteri, alokaspatterri. koko patterin viikonloppuleirit Is-poisissa ja taukoa harjoitteluun tuonut pääsiäisloma.

- Kesäkuun viidentenätoista 1941 alkanut liikekannallepano merkitsi kutsuntamääräystä. Ja niin lähdimme Hirvensalon kentältä, JR 14 sai tehtäväkseen Ahvenanmaan miehittämisen. Mutta pian siirryimme itään., lopulta olimme mukana Jämsjoen vartta edenneessä hyökkäyksessä. Silloin kyllä ammuimme aika paljon.

- Kun suomalaiset olivat miehittäneet Sortavalan, alaikäiset eli alle 18-vuotiaat passitettiin kotiin.

Elokuun lopulla tulin Turkuun.

Turun suojeluskunnan perustaman patterin pojat olivat 15-19-vuotiaita, armeijan nuorin sotilasyksikkö, jota reserviläiset kutsuivatkin oravapatteriksi.

- Työvelvollisuus kuitenkin jatkui. Osallistuin tukkien lajitteluun, Pikku-Berlin työmaalla olin lautoja kantamassa. Ei pahempia töitä, me saimme oikein hyviä urakoita.

Urakat ja Turun työvelvollisuudet jäivät kevättalvella -43.

Talvella -43 Sortavalaa jo valtaamassakin ollut Aatto Kortekangas komennettiin uusia sotakokemuksia lupailevasti Riihimäen koulutuskeskukseen, tulossa oli korpraalikoulustakin.

Törnäläiset hakivat pois

- Riihimäen koulutuskeskuksen opeuksiin tuli ikävä aukko, sillä tulirokko vei kaksi kuukautta. Jäiväthän nuo kuukaudet muutoinkin mieleen, kävin juhannuksena Turussa, hake-massa ylioppilaslakin.

- Rintamakomennus vei minut Turun patteriin puhelinmieheksi.

Kesän -44 hyökkäysvaihetta Aatto Kortekangas kuvailee sanoilla ”hirveä määrä kranaatteja”.

- Tähystyspaikan puhelinyhteytemme katkesivat. Lopulta sain yhteyden jalkaväen linjojen kautta.

Puoli päivää meni, lopulta Törnin porukka avasi meille tien. ”Tultiin hakemaan teidät pois”, sanoi Mauno Koiviston taistelupari.

Tuo Törnin porukka tuli loppuvaiheessa tutuksi, sillä Aatto Kortekangas liitettiin koulutukseen, jolla ”huhujen mukaan” tähdättiin kaukopartiotoimintoihin.

- Rauhanneuvottelut merkitsivät tuon vaiheen päättymistä.

Sotien jälkeisinä vuosina ovat patteriston tapaamiset sekä työ Sotaveteraaniyhdistyksessä olleet emeritusprofessorille tärkeitä, yhdistyksessä Torstaiseura, jonka puheenjohtajana Aatto Kortekangas toimi vuodesta 2006.

Aatto Kortekankaan kokemuksia jatkosodan vuosilta: tukkien lajittelua, lan-kunkantoa pikku-Berliinissä ja koulutusta Törnin porukan rinnalla.

Hoitajana Kannaksella "Tehtiin mitä piti"

Mitä te tänne tullette, ärhentelivät tarjoilijat kenttäsairaalaksi muuttuneessa Punkaharjun ravintolassa.

Lea Silanterä, 94, on tottunut sodan ääniin. – Lapsuusvuosinani kuuntelimme ja katselimmekin kuinka Kronstad ampui. Terijoelta on venäläisten linnoitukseen matkaa reilut kaksikymmentä kilometriä. Kun tykit otettiin käyttöön, voimme ikkunasta seurata miten naapuri ampui, vesipatsaista päätellen oikein suoraa linjaa.

Lea Silanterä asuu Sagan senioritalossa. – Tänäpäin täällä on muutamia sodan käyneitä miehiä. Kun tuolla käytävällä tapaamme, eräät heistä

innostuvat muistuttamaan Terijoesta, niistä tapahtumistakin, joita koimme Kannaksella.

- Kun haavoittuneena heräsin, avasin silmäni, niin ensimmäiseksi näin sinut, kertoo yksi näistä pojista. Olin hoitajana kenttäsairaalan leikkaussalissa. Enhän minä tuota tapausta muista, mutta varmasti niin on tapahtunut; leikkaussalin kautta kulki monia, rintamalta tuotuja poikia. Aika harvat yksittäistapauksista jäivät mieleen.

Kun talvisota syttyi, Lea Silanterä oli Viipurissa sairaanhoitajakoulutuksen viime metreillä. Paperit hän kävi välirauhan aikana hakemassa Kotkasta.

- Talvisodan alkaessa kymmenen tyttöä komennettiin mukaan. Ensimmäiseksi kokoonnuimme Savonlinnassa, Punkaharjulla ryhdyimme muuttamaan ravintolaa sairaalaksi. Tarjoilijat olivat meille äkäisiä, että mitäs te tänne tullette. Pian tilanne rauhoittui, tarjoilijoista tuli sairaalan apuhoitajia.

- Tapahtui paljon, mutta ei leikkaussalin hoitaja mitään kysellyt, sanoo Lea Silanterä. – Siellä vain tehtiin se mitä kulloinkin piti tehdä.

- Puutetta oli lähes kaikesta. Kun joku pääsi lomalle, häntä kehoitettiin tuomaan monoja, ”tuo niin paljon kuin saat”. Alkuun kuljimme omissa vaateissamme. Kun saimme muonapaketteja, jakamisesta innostuneita oli riittävästi.

Luostarista sairaala

Lea Silanterä toteaa tänään, ettei noista vuosista oikein osaa kertoa.

- Me siirryimme puukkojen perässä, kuljimme Karhumäestä Stalinin kanavalle, Syvärillä olin muuttamassa luostaria sairaalaksi.

- Karhumäessä kohtasin tulevan mieheni. Eräänä päivänä tuntematon mies seisoj leikkaussalissa; sain sille, että lähde vetämään siitä. Hänlähtikin, mutta pian tapasimme uudelleen. Aikanaan tulin Martin kanssa Turkuun.

- Karhumäessä sairaala sijoittui mäen päälle, kadettikoulun raken-

nukseen. Siellä ei työajoista puhuttu, se tehtiin mitä kulloinkin piti.

Heittelivät pommejaan

- Välillä vihollinen heitteli pommeja, menihän niitä Ääniseenkin; pojat kävivät noukkimassa kaloja ja keittivät niistä sopan.

Hyökkäyksen mukana siirtyneissä sairaaloissa toimivien eteen Lea Silanterä sanoo tulleen kaikenlaista.

- Parhaissa tapauksissa hoidettavat komennettiin koti-Suomeen saamaan jatkohoitoa. Mutta emmehan me aina voineet auttaa.

- Ei hoitajien työ ollut helppoa, mutta paljon kovempaa oli nuorilla lotilla, jotka osallistuivat kaatuneiden lähettämiseen kotiseuduilleen.

Terijoelta Äänislinnaan

Lea Silanterän muistelu on tuttujen nimien listaa; Terijoki, Viipuri, Savonlinna, Punkaharju, Karhumäki,

Syväri, Äänislinna, Kontupohja, Elisenvaara...

- Me pyrimme auttamaan kaikkia, hoidimme vankeja.

- Ihmisiä olivat kaikki, mutta emmehan me aina onnistuneet.

- Kaikkea on koettu, sanoo Lea Silanterä. – Eikä sodan päättymisen rauhoittanut tilannetta, osalle rauhantulo merkitsi lähtemistä maasta. Aseatkennän selvittelyt ja niihin liittyneet kuulustelut pitivät yllä epävarmuutta.

Karhumäestä Turkuun ja Karunaan

Martti ja Lea tapasivat Karhumäessä, kadettikoulun luokkaan sijoitussa leikkaussalissa. Sieltä tultiin monien mutkien kautta Turkuun.

- Karunasta löysimme vahingossa kesäpaikan, ihan kiva, sanoo Lea Silanterä. – Lapset näyttävät viihtyvät siellä oikein hyvin.

- Turussa olen ollut jonkin aikaa Turun Sotaveteraanien jäsen. Turun Rintamanaisiin olen kuulunut perustajajäsenä.

- Kaikkea on koettu, sanoo Lea Silanterä.

Puheenjohtaja Pekka Paatero "Tarvitsemme avoimia ovia ja oikeaa tietoa"

- Tätä kauniin elokuun torstaiaamua voidaan pitää perinteenä niin kauniin ilman kuin lukumääränkin osalta. Nyt ovet ovat auki kahdeksatatoista kertaa. Siis olemme taas valmiita kaikenlaiseen toimintaan sekä yhdistyksen tunnettuuden lisääjinä, että myös edunvalvojina, totesi puheenjohtaja Pekka Paatero yhdistyksen toimiston ja piha-alueen Avoimet ovet –tilaisuudessa.

- Kun avoimien ovien tapahtumat käynnistettiin vuonna 1995, oli maassa veteraanien osalta tilanne aivan toinen kuin se on tänään. Silloin sotiemme veteraanit olivat keski-ikältään vähän yli 70-vuotiaita ja siis toimeliaita varttuneita suomalaisia miehiä.

- Elettiin ensimmäisen syvän laman keskellä ja veteraanien edut olivat osin hoitamatta. Nyt lähes kahden vuosikymmenen jälkeen vilkkaasta toiminnasta ja vuosittaisista avoimista ovista huolimatta olemme taas taantuman kynnyksellä ja veteraanien asioita on edelleen hoitamatta.

- Veteraanijäseniä on Turussa tällä hetkellä n. 700 ja heidän keski-ikänsä lähestyy 90 vuotta. Tästä syystä Turun sotaveteraanit ry:n päätehtävä on edelleen huolehtia veteraanijäsentensä elämisen mahdollisuuksista ja virkeästä toimeliaisuudesta, vaikkakin myös perinnetyön painoarvo alkaa kasvaa.

- Jotta se olisi mahdollista, me tarvitsemme edelleen avoimia ovia, oikean tiedon levittämistä ja avointa yhteistyötä täällä Turussa ennen kaikkea Turun kaupungin kanssa, mutta myös muiden veteraanien ja muiden vanhojen turkulaisten parissa työtekevien järjestöjen kanssa. Ilolla näen joukossanne näitä toimijoita ja kiitän Turun kaupunkia koko ajan paremmin tehtävästä yhteistyöstä niin veteraanien asumisen kuin heidän toimintakykynsä ylläpitämisen osalta.

- Viime vuoden luvut osoittavat, että Turun kaupunki on pystynyt kohdentamaan veteraanitukeen osoitetut varat sentilleen kaikki.

- Kuntoutukseen osoitetut varat, noin . 900 000 euroa, käytettiin kaikki ja painopisteen siirto raskaasta laitostuntoutuksesta avokuntoutukseen toteutui hyvällä tavalla. Myös veteraanien puoliset otettiin mukaan entistä paremmin.

Viime vuonna oli mukana uutena määrärahana ensimmäistä kertaa kotiin annettavien palvelujen määräraha, joka Turussa oli n. 40 000 euroa. Pieni, mutta tärkeä alku, joka toivottavasti vuosittain kasvaa. Sekin pysytettiin kaikki käyttämään vaikka alkuvaikeuksia olikin. Kiitos Turun kaupungille näistä.

Avoimet ovet –tilaisuudessa ja-koivat Pekka Paatero ja Matti Saarikoski seuraavat ansiomerkit:

Suomen Sotaveteraaniliiton kultainen ansiomerkki Sirkka Matola ja Maija Forsell

Suomen Sotaveteraaniliiton hopeinen ansiomerkki Raili Parkkinen, Sini Munukka ja Raili Kumpulainen

”Kotona asumisen tuki on yhä tärkeämpää”

- Kun sotaveteraanit kokoontuivat ensimmäistä kertaa Osuuskaupan Kuloon oli maassa veteraanien osalta tilanne aivan toinen kuin se on tänään. Silloin sotiemme veteraanit olivat keski-ikältään huomattavasti nuorempia, siis toimeliaita varttuneita suomalaisia miehiä.

- Nyt vuosien jälkeen jälkeen vilkkaasta toiminnasta huolimatta veteraanien asioita on edelleen hoitamatta eikä taantuman kynnyksellä oleva taloustilanne asioiden hoitoa helpota, sanoi puheenjohtaja Pekka Paatero avatessaan kesä tapahtuman Tavassalon Kulossa.

- Sotien veteraaneja on paikalla olevissa yhdistyksissä toista tuhatta on heidän keski-ikänsä lähestyvä 90 vuotta. On siis selvää, että vaikka veteraaninen joukko pienenee, tehtävää on entistä enemmän. Tämä työ painottuu vuosi vuodelta meillä nuoremmille tukijoukoille. Sen me

olemme valmiit tekemään.

- Tänään me elämme valtion ensi vuoden budjetin rakentamisen tärkeintä vaihetta. Budjettiriihi on runsaan viikon päästä ja silloin ratkaistaan ensi vuoden osalta veteraanien kuntoutus- ja tukirahojen määrä. Ministeriökohtaisista neuvotteluista tihkuneiden tietojen perusteella ei näytä kovin hyvältä. Valtionvarainministeriön pohjaesityksessä rahoja on taas vähennetty, vaikka veteraanien palvelutarve kasvaa. STM yrittää summaa nostaa, mutta nähtäväksi jää kuinka se siinä onnistuu. Toivotaan, ettei viime vuoden mielenosoitusta tarvita, mutta tarvittaessa sotaveteraanien puolustusvoimat iskee taas eduskuntaan.

- Tärkeintä olisi saada kotiin annettavien palvelujen määrärahaa nostettua, sillä yhä harvempi veteraani jaksaa varsinaisia kuntoutusjaksosia. Sen sijaan kotona asumista

tukevat avut ja toimintakyvyn ylläpitämiseen tähtäävät kuntojummat ovat yhä tärkeämpiä.

- Tästä syystä veteraanijärjestöjen päätehtävä on edelleen huolehtia veteraanijäsentensä elämisen mahdollisuuksista ja virkeästä toimeliaisuudesta myös oman kotiavustaja-toiminnan avulla.

- Jotta se olisi mahdollista, me tarvitsemme edelleen oikean tiedon levittämistä ja avointa yhteistyötä täällä Varsinais-Suomessa ennen kaikkea omien kuntiemme kanssa, mutta myös muiden veteraanien ja muiden vanhojen turkulaisten parissa työtätekevien järjestöjen kanssa.

- Vanhuspalvelulaki tarvitaan. Sen tarvitsevat ennen kaikkea veteraanit. Lain on kuitenkin painotettava kotona asumisen mahdollistamiseen eikä niin kuin nyt laitosten toiminnan vahvistamiseen. Myöskään henkilöstömääriä ei tule laittaa lakiin

kahdesta syystä. Ensinnäkin vaikka henkilöstömäärä on tarkoitettu minimiksi, siitä tulee kunnissa väistämättä heti maksimi. Ja toisaalta, miten voitaisiin lakiin kirjoittaa joku luku, olkoon 0,5 tai 0,7 henkeä hoidettavaa kohti, kun laitokset ovat rakenteeltaan erilaisia, niissä on potilaina erikuntoisia ihmisiä ja sekä koulutukseltaan että työmotivaatioltaan erilaisia hoitajia. Ei mitenkään.

- Siis eikö ole parempi kirjoittaa laki vanhenevan väestön palveluista siten, että kaikille vanhoille, aloittaen sotien veteraaneista tarjotaan mahdollisuus vuosittaiseen toimin-

takunto ja terveystarkastukseen. Sen perusteella tehdään palvelusuunnitelma, jossa otetaan huomioon toimet, jotka mahdollistavat asumisen erilaisissa kodeissa. Tehdään arvio terveydentilasta ja tarvittavista ennen kaikkea terveyttä ylläpitävistä ja edistävistä toimista. Samalla päästään huomaamaan heti erilaiset sairauden oireet esimerkiksi kakostyypin diabeteksen tai muistihäiriöiden osalta.

- Mutta suunnitelmat eivät riitä, ne on myös pantava toimeksi ja se kannattaa. Tällaisella järjestelmällä säästetään laitoshoidon kustan-

nuksissa, kun niihin ei joudu juuri kukaan. Siis niitä voidaan sulkea ja säästyneillä rahoilla rakennetaan erilaisia monipalveluasuntoja eri kuntoisille vanhuksille, veteraanien erityistarpeet huomioiden. Niissä riittää paljon vähempi kuin 0,7 henkeä asukasta kohti ja taas säästetään ja asukaskin on tyytyväinen.

- Siis tarvitaan vanhuspalvelulaki, yksinkertainen sellainen, laki, jossa on velvoitteet erilaisten asumistapojen mahdollistamiseen niin asunnon rakenteen, kuin kotiin annettavien palvelujenkin osalta.

Jo vuosien ajan on ollut tapana, että Turun kaupunginvaltuuston puheenjohtaja kutsuu turkulaisten veteraanijärjestöjen edustajia kaupungin vastaanotolle. Tänä syksynä vastaanotto oli sateisena syyskun 18 päivänä. Sisällä kaupungintalolla sää oli kuitenkin lämmin ja valoisa. Isäntänä oli valtuuston puheenjohtaja Seppo Lehtinen ja mukana oli myös kaupunginvaltuuston jäsen Pentti Kosonen.

Kerääjät, 70 jääkäriä Huovinrinteeltä.

Jääkärit ja Sinibaretit veteraanien asialla

Turun pohjoispuolella olevilla asuntoalueilla suoritettiin jokavuotiseksi muodostunut Sotiemme Veteraanit 2012 varainkeräys toukokuussa.

Varsinaisen keräyksen suorittivat 70 Porin Prikaatin jääkäriä Huovinrinteellä. Upeita nuoria, kaikki koulutettuja tuleviin rauhanturvatehtäviin.

Keräystulos oli noin 5000 euroa ja olisi todennäköisesti ollut suurempikin, jos ei kuljetuksissa olisi ilmenyt yhteensattumia.

Valvojina jälleen vahvasti mukana V-S:n Sinibaretit ja tällä kerralla myös Turun Sotaveteraanien tukiyhdistyksen ja Raintamamiesten jäsenet.

Valvojat kertoivat, että joitakin jääkäreitä oli vaikeata saada lopettamaan, kun kerran olivat alkuun päässeet ! Näin sitä pitää – KIITOS !

Usko Markkola
kuvat / keräysvastaava

Sinibarettien Heikki Jansson "Käskynjaolla" osalle valvojista keräyksessä 9.5.2012. Sinibaretit ovat Turussa osallistuneet keräykseen joka kerralla.

Turun Sotaveteraanit järjestää vuosittain kunnianosoituksen jalkaväenkenraali Adolf Ehrnroothin muistomerkillä Turun Itsenäisyydenaukiolla, Aurajoen rannalla.

Vuoden 2012 toukokuussa, 27 päivänä veteraanien ja JR 7:n seppelleen laskivat Antti Malmberg, Mauno Harju ja Kai Kiilunen, kunniavartiossa Eila Kytölä ja Usko Markkola. Kunnianosoitukseen osallistuivat myös kyllat lippuineen.

POP Pankki

Liedon Osuuspankki • Lieto ja Turku

Lieto, Hyvättyläntie 10, puh. 02-4711 400

Lieto as., Elotie 26, puh. 02-4711 450

Turku, Kauppiaskatu 9, puh. 02-4711 470

www.poppankki.fi/lieto

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö puhui Haminan Bastionissa kahdelle tuhannelle laulujuhluvieraalle.

Neljäsataa laulajaa, 25 kuoroa

- Annan suuren arvon sille, että sotaveteraanien laulujuhlaperinne on kantanut Suomen 95-juhlavuoteen saakka. Sota-ajan musiikki ja laulut kertovat niin nykyisille kuin tuleville sukupolville ajasta, jolloin tarvittiin

kansan ehdotonta yksituumaisuutta, totesi tasavallan presidentti Sauli Niinistö tervehdyksessään sotaveteraanikuorojen ja perinnekuorojen suurkonsertissa Haminassa.

- Monet sota-ajan musiikkikapaleet auttavat totisesti asettamaan monet nykypäivän kovin vaikeilta tuntuvat ongelmat oikeisiin mittasuhteisiin. ➡

Suomen Sotaveteraaniliiton ansioristit sekä kultainen ansiomerkki. Yhdistyksen hallituksen varapuheenjohtaja Pentti Korhonen luovutti kultaisen ansiomerkin Eila Kytölälle, ansioristit Sulo Risulle ja Aarre Auraselle.

Sotaveteraanikuorot ovat kokoon-tuneet vuodesta 1990 lähtien.

Musiikkineuvos Arvo Kuikka pi-tää kuorojen tärkeimpänä tehtävänä sota-aikaisen ja veteraaniajan musiikin esillä pitämistä.

- Siksi tietyt kappaleet on esitetty kaikilla laulujuhlilla. Tämä on ollut linjaratkaisu. Emme ole edellyttä-neet veteraanikuorojen opettelevan

uusia lauluja, perinnekuorot ovat esittäneet uudempaa.

Voimia jatko

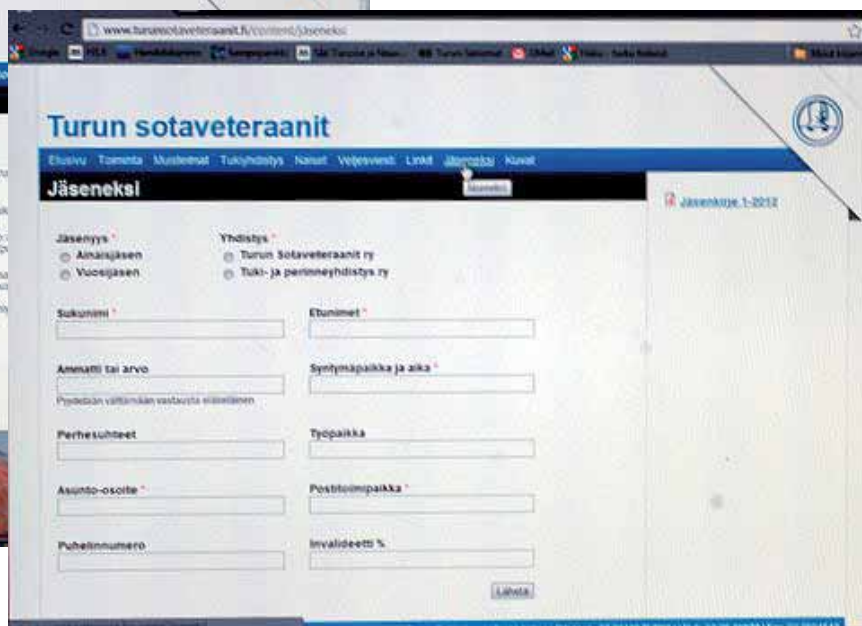
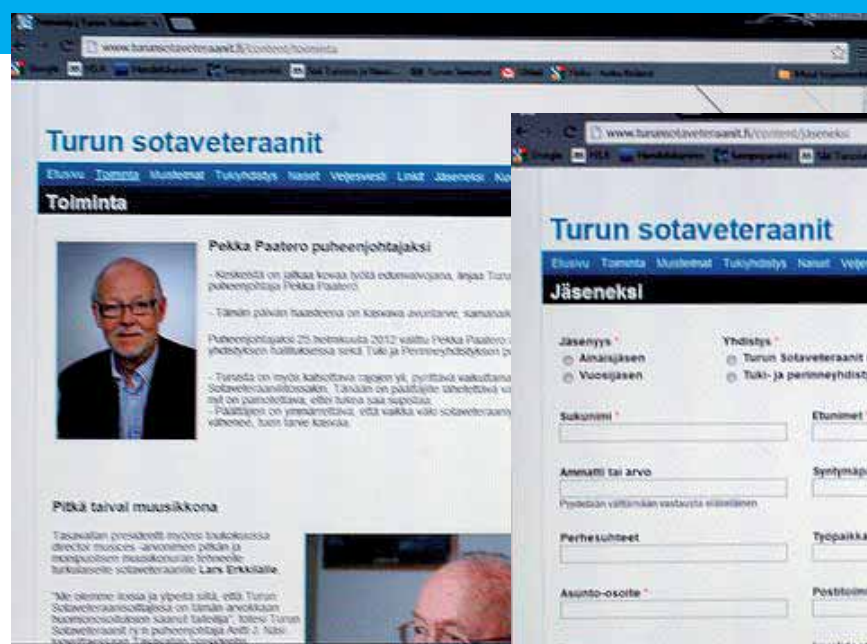
- Turusta oli Haminassa oli viisitoi-ta perinnekuorolaista, yksi Tammen-lehvämies. Ilmoittautuneita oli 25 mutta vain tuo joukko jaksoi lähteä mukaan, kyseessä oli yö RUK:n tiloissa.

- Suora lainaus Arvo Kuikan pu-heesta: aiemmin olen sanonut, että tämä on viimeinen, mutta korjaan nyt, tämä tilaisuus on viimeisiä suu-ria laulujuhlia.

- Mukana oli 300 veteraania ja 80 perinnekuorolaista. Se antaa voimaa jatkaa hienoa perinnettä, sanoo Ka-levi Niemelä, Turun perinnekuoro-lainen..

Turun Sotaveteraanilaulajat osal-listui kesäiseen tapahtumaan Hami-nassa. Syksyn aikana on harjoiteltu ja esiinnytty, lokakuiseen yhteislau-luun osallistui nelisenkymmentä laulajaa. Syksyn perinteiseen ohjel-maan kuuluvat Lottaperinneyhdis-tyksen musiikki- ja yhteislaulutilai-suus sekä itsenäisyyspäivän juhla Luolavuoren koulussa ja yhdistyk-sen joulujuhla seurakuntasalissa.

Kuva syyskuisesta harjoituksesta, eturivissä Tammenlehmiehet Osmo Tarmio, Kauko Maula, Bör-je Hallberg, puheenjohtaja Kai Kii-lunen ja Sulo Risu.

Turun Sotaveteraanien nettisivusto on uudistettu, luettavissa osoitteessa www.turunsoataveteraanit.fi

Turun Sotaveteraanit ry:n toiminnanjohtaja vaihtuu

Toiminnanjohtajan tehtävistä eläkeläiseksi – Matti Saarikoski.

Vuoden 2004 alusta lähtien yhdistyksen toiminnanjohtajana toiminut kapteeniluutnantti evp. Matti Saarikoski luovuttaa tehtävät V-S sotaveteraanipiiriin toiminnanjohtaja Osmo Suomiselle, V-S sotaveteraanipiiri muuttaa Turun Sotaveteraanit ry:n tiloihin, jolloin voidaan siirtyä yhden toiminnanjohtajan malliin. Matti Saarikoski haluaa jo viimeinkin siirtyä eläkkeelle nauttimaan eläkepäivistä.

- Alan viihdyttää itseäni musiikin harrastuksella ja lastenlasten kaitsemisella. Eiköhän siinä eläkeläiselle ole aivan tarpeeksi harrastusta.

- Tutustuin veteraanitoimintaan vuonna 1994, jolloin olin hiljattain vapautunut merivoimien palveluksesta, täysin palvelleena. Silloinen puheenjohtaja Antti J Näsi kutsui minut puhutteluun, että voisinko tulla veteraanitoimiston päivystyshenkilökuntaa täydentämään. Joten suos-

Toiminnanjohtaja Osmo Suominen.

tuin tehtävään ja päivystelin aina silloin tällöin. Vuoden 1996 keväällä hallitus halusi, että työskentelisin toimistossa arkipäivisin aamupäivät, joten toimin toimiston yleismiehenä aina kevääseen 1999 saakka.

- Palasin hallituksen pyynnöstä yhdistyksen palvelukseen takaisin vuoden 2004 alussa toiminnanjohtajaksi. Lupauduin olemaan tehtävässä kaksi- kolme vuotta, mutta onhan tässä aikaa vierähtänyt huomattavasti enemmän.

- On hyvä erota näinkin vaativasta tehtävästä hyvissä ajoin, kun pää on vielä sen verran kunnossa, että ymmärtää erota, eikä jää väkisin roikkumaan ja aika ajaa ohi.

TÄMÄN VELJESVIESTIN POSTITUKSEN ON KUSTANTANUT PUUTARHAKADUN HAMMASPISTE

Itella Green

Jo 90 yhteistä hyvää vuotta.

Olemme olleet osa asiakkaidemme arkea, työtä ja juhlaa jo vuodesta 1922. Tuolloin perustettiin Kaarinan Osuuskassa, josta on vuosien varrella kehittynyt koko Turun seudun oma, vahva pankki. Olemme muuttuneet ja kasvaneet toimintaympäristömme mukana, asiakkaidemme ja yhteistyökumppaniemme kanssa. Tänä päivänä Turun Seudun Osuuspankki on asiakkaidensa omistama kasvava, kannattava ja vakavarainen osuuspankki. Tarjoamme kattavan palveluverkostomme kautta monipuoliset palvelut henkilöasiakkaille ja kaikenkokoisille yrityksille. 90-vuotisjuhlaa vietämme yhdessä asiakkaiden kanssa tarjoamalla huolenpitoa ja turvallisuutta arjen pieniin ja suuriin taloutta koskeviin ratkaisuihin. Toimintamme perusta on pysynyt samana läpi vuosikymmenten: kun asiakkaamme menestyy, mekin menestymme.

Yhdessä hyvä tulee.

Turun Seudun OP

VELJESVIESTI

Turun Sotaveteraanit Ry:n jäsenlehti
Vastaava toimittaja: Pekka Paatero
Päätoimittaja: Aimo Forsell
Puh. 050 463 5501
Toimittaja: Matti Saarikoski

Toimisto
Läntinen Pitkäkatu 37, 20100 Turku
Puh. (02) 251 6870 tai (02) 233 2514